

Senki sem próféta a saját hazájában?

Az idézett rész egyik mellékmondata egy közismert szlogen, amely az évszázadok során szállóigévé lett: „Senki sem próféta a saját hazájában”. Itt úgy áll: „Jézus maga volt rá a tanú, hogy prófétának nincs becsülete a saját hazájában.”

A keresztény ember is gyakran átéli ezt a lélektani helyzetet különböző életszakaszaiban, sajátos életállapotaiban, talán már felnőtté válása kezdetétől fogva. Ifjúként akkor, amikor úgy érzi, meghaladta szülei és felmenő családjá életszemléletét, gondolkodásmódját, tradícióit, s mindazt egy „megüledett, nyárspolgári” életvezetésnek tartja. Ha ezt szóba is hozza, lehurrogják: zöldfülű vagy te még, mit is tudhatnál az életről. Lázadásodat tetszetős szólásokba öntöd, végül is minden ifjú forradalmárként kezdi, aztán majd lehiggad.

Később, húszas-harmincas éveiben a társadalom az, amely görbe tükröt tart a még mindig másként gondolkodó egyén elé, pedig már egyre szilárdabb a meggyőződése, és a tanúságtevés igénye is felmerült benne. Nemcsak hiszi, amit gondol, de az életét is rátette már. Szeretné mindenkivel megosztani az örömhírt: így kell élni! Így jó élni! Ez az üdvösség útja! S mellesleg ez az egyéni boldogulás, önmegvalósulás, boldoggá levés útja is. Módszertanilag a legegyszerűbb út is: csak éppen meg kell tartani az ószövetségi tíz-parancsolatot és beintegrálni a Hegyi Beszédet a mindennapokba – s akkor kitörölhetjük a „fiskális logika” egész könyvtárát az életünkéből! A szeretet parancsa mindent felülír, az adás és a szolgálat lesz az élethivatás, minden egyéb csak foglalkozás, eszkozbiztosítás, feltétel-teremtés.

Ez utóbbi lehetett Jézus életművének fő dilemmája is. Ha neki voltak problémái, csoda-e, ha nekünk is vannak? Őt a csodákkal zaklatták: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek!” Aztán mégis megtette azt, amit kértek tőle: meggyógyította a királyi tiszviselő fiát. Ő pedig „egész házával együtt hívó lett.” Ezen a ponton kapcsolódhatunk Hozzá: ha a mi szavunkra megtér valaki, egész háza népével együtt, bár csodát képtelenek vagyunk tenni, alighanem Jézushoz felzárkózásunk jele lesz ez...

A felnőtt életnek van az a szakasza, amikor gyerekeink és unokáink születnek, s az ő számukra van mondanivalónk, szeretnénk prófétálni, de „nem hisznek azok az Istennek se!” Ez nem káromkodás akar lenni, csak tehetetlen dühkitérés. Kétségbe vagyunk esve: itt van a „boldogság kék madara” karnyújtásnyira, az ablakpárkányon, csak ki kellene nyúlni érte, de nem kell senkinek! Most ránk mondják, hogy maradiak vagyunk, nem haladunk a korrallal, álmodoztunk egy életen át közösségről, családról, tiszta férfiúságról, házasságkezdetről, helyette vannak „összebútorozások”, együttélések, templomba- és közösségbe NEM járáások, anyagiak, munka, fogyasztói lét...

„Ki farag valaha bennünket egészre

Ha nincs kemény vésőnk, hogy magunkat vésne,

Ha nincs kalapácsunk, szüntelenül dúló,

Legfájóbb mélyünke belefűrő fűrő?” - kiált fel Babits (Psychoanalysis Christiana), s kiáltunk fel vele mi is tehetetlenül...

A „tehetetlenség” nem jó végszó. S nem is lenne igaz. „Isten egyenesen ír a görbe vonalakon is” – tanultuk valaha a hittanórán. A gondviselés működik, ezt tapasztaljuk az életünkön. S a gyerekeink életén „nyomokban” ott van nevelésünk és erkölcsi felfogásunk hatása is.

„S ha néha elfáradok, s az állatot és anyagot irigylem: ez nem hitem megtörése, csak erőmé, mely nem semmi, de nem minden... Derék erő, s majd megnyugszik egyszer, de nem fogy el. Hiszem... Nyugodt kinccsé lesz, és örök haszonná.” (Babits: Örökké ég a felhők mögött)

„Ami embernek lehetetlen, az lehetséges az Istennek” – ebben a reményben emelt fővel prófétálhatunk, akár a saját családjában is...

Vincze Endre, Budapest